

PRÁVNÍ NÁZOR

Zadání:

Vážení, stojíme před problémem s ÚPS, který již možná někdo vyřešil:

1/ Víím, že je možné řešit ÚPS formou dohody o pracovní činnosti a částečně vykázáním přesčasů. Je nutné vyjmenovat a rozlišit činnost v ÚPS v.s. v běžnou prac. dobu?

2/Je zde i další možnost, na kterou zaměstnavatel slyší, ale chce věc vysvětlit právníkou řečí s úskalími. Je možné část odměny za ÚPS platit lékaři například dohodou o pracovní činnosti a část fakturou tomu, který si založí živnost na IČO?

Výhoda by měla být v tom, že pouze část příjmu bude zdaněno jako zaměstnanecký příjem.

Druhá část, která by se jmenovala třeba konziliární služby, by byla vyplacena například jako "konziliární služby nemocnic".

Dle mého by výhoda byla v možném uplatnění odpočtů z daně na jedné straně.

Měl by tak být vyřešen i problém s právní odpovědností vůči pacientům, přístrojové technice apod., která by zůstávala i nadále na zaměstnavateli, tedy nemocnici.

V této souvislosti by mne zajímalo, zda by do této tzv. "konziliární činnosti" nemohla být přesunuta i část mzdy, např. ze složky osobní ohodnocení. Nemocnice, ve které pracuji je t.č. akciovou společností.

Zadavatel:

Lékařský odborový klub – Svaz českých lékařů,
IČ: 63830001, Praha 9, Drahojlovka 52, PSČ: 190 00

Dokumenty a podklady předané zadavatelem:

- dotaz zasláný e-mailem ze dne 16. 12. 2005

Odpověď:

Řešení ÚPS formou dohody o pracovní činnosti je možné tehdy, pokud lékař například v dodatku k pracovní smlouvě jako druh vykonávané práce má stanoveno „výkon povolání lékaře s výjimkou ústavních pohotovostních služeb“. Pak ovšem nemůže vykonávat přesčasy, ale vykonává ústavní pohotovostní služby pouze na základě dohody o pracovní činnosti se zaměstnavatelem.

Obdobným způsobem by bylo možno řešit i výkon konziliárních služeb formou dohody o pracovní činnosti s tím, že druh práce podle pracovní smlouvy by zněl „výkon povolání lékaře s výjimkou konziliárních služeb“, přičemž konziliární služby by lékař prováděl na základě dohody o pracovní činnosti.

K tomu je třeba uvést, že do jisté míry jde o obcházení zákona, ale ředitel příslušné nemocnice by si tento postup patrně vždy obhájil, s ohledem na limity přesčasových hodin, které má podle zákoníku práce a s ohledem na svou povinnost poskytnout občanům náležitou zdravotní péči, na kterou mají nárok v souladu s článkem 31 Listiny základních práv a svobod.

Pokud jde o druhou otázku, tedy zda lze poskytovat část odměny za ÚPS na základě „obchodní dohody“, je takový postup možný, ale nelze to činit na základě živnosti. Lékař, který splňuje podmínky pro výkon soukromé lékařské praxe, by si musel založit nestátní zdravotnické zařízení, přičemž sídlem tohoto zařízení by byly přímo prostory příslušné nemocnice. Musel by toto nestátní zdravotnické zařízení registrovat - tedy mít rozhodnutí o registraci u odboru zdravotnictví příslušného krajského úřadu a poté uzavřít smlouvu s vedením příslušné nemocnice o tom, že jako „soukromý lékař“ bude nemocnici poskytovat konziliární služby za předem dohodnutou odměnu. Možné by rovněž bylo, aby skupina lékařů založila obchodní společnost, například s.r.o. a poskytovala „dodavatelsky“ ústavní pohotovostní služby příslušné nemocnici na základě obchodní smlouvy, přičemž by nedocházelo k limitaci hodin podle zákoníku práce. Muselo by jít ovšem o činnost, která by se lékaři či skupině lékařů ekonomicky vyplácela, protože je třeba vzít v úvahu, že by ať již lékař jednotlivec nebo společnost, kterou by lékaři založili musela vést vlastní účetnictví, provádět daňová přiznání, v případě obchodní společnosti se i starat o zápis do obchodního rejstříku, apod. Výhodou by bylo, jak správně uvádíte, možnost uplatnit odečet z daně z příjmu za náklady, které by byly daňově uznatelnými. Za případnou škodu by pacientům odpovídala nemocnice, která by však v případě, že by škoda vznikla pochybením „soukromého lékaře“ dodávajícího nemocnici konziliární služby, mohla požadovat úhradu na tomto lékaři, který by však byl jako „soukromý lékař“ pro tento případ povinně pojištěn.

Samozřejmě, že by na konziliární činnosti, prováděnou lékařem jako provozovatelem nestátního zdravotnického zařízení, mohla být po dohodě se zaměstnavatelem přesunuta i část mzdy, například ze složky osobního ohodnocení. Právní forma nemocnice, ve které pracujete přitom není pro tento postup významná.

Pouze na okraj mohu sdělit, že tímto způsobem v soukromých zdravotnických zařízeních pracuje celá řada lékařů, kteří nemají vlastní ordinaci, ale jejich „ordinací“ jsou soukromé firmy, kterým poskytují při jejich výkonech anesteziologické a podobné služby.

S pozdravem

V Praze dne 21.12.2005

JUDr. Jan Mach

ředitel právního oddělení ČLK